

Lucas 7 : 20b

JEZUS, OF EEN ANDER?

"Zijt Gij het die komen zou of hebben wij een ander te verwachten?"
(vert.NBG51)

De weken voor Kerst noemen we Advent. Advent betekent: Er komt wat! Adventskaarsen worden aangestoken, elke week één erbij, tot en met vier kaarsen. Dan is het Kerst. Dat betekent: Er komt licht in de duisternis. Advent is dus een tijd van *verwachting*.

Dat is een spannend woord: "verwachting". Wanneer je iets verwacht heb je daar gewoonlijk redenen voor. Je verwachting is gebaseerd op goede gronden of betrouwbare beloften.

Erwin Krol verwacht op grond van zijn meteo-gegevens buien of zon.

Maurits en Marylène verwachten op grond van haar zwangerschap een kind.

Men verwacht op grond van hun uitspraken van Gore een andere Europa-politiek dan van Bush.

Kinderen verwachten op grond van zijn vrijgevigheid cadeautjes van Sinterklaas.

Gegronde verwachting. Wat verwachten wij allemaal?

Een mens kan zonder verwachting niet zo goed leven. Verwachting geeft kleur aan je leven. Ieder mens leeft naar voren, naar de toekomst toe.

Morgen zal ik dit, overmorgen dat, volgend jaar.....

Dan komt er wat...

In de toekomst... dan word je groot. Dan komt het geluk. Dan bereik je je doelen. Het komt immers: die baan, dat meisje, die jongen, dat jubileum, die woning, die vakantie, dat pensioen. En helemaal: een betere wereld. Toch zijn er massa's mensen die zoveel teleurstellingen hebben moeten incasseren dat ze nauwelijks of in het geheel *niets* meer verwachten. Niets goeds meer. Verveling, eenzaamheid, aftakeling. En helemaal: een slechtere wereld.

Leven naar de toekomst. Daarmee zijn we in gezelschap van de oudtestamentische *profeten*. Vooral van de profeet *Jesaja*. Dat was misschien wel de grootste profeet van Israël

Hij leefde 25 eeuwen voor ons, maar de mensenwereld van toen was al net zo van lief én leed vervuld als de wereld van nu. Jesaja keek om zich heen. Hij had geen oogkleppen op en liet zich geen knollen voor citroenen verkopen. Een reële man. Die zijn wereld kende. Hij zag ontzettend veel ellende om zich heen. Machtswaan van koningen en diplomaten. Gulzige verrijking aan de bovenkant en vreselijke armoede aan de onderkant van de samenleving. Zonde in de harten van de mensen. Ellebogenwerk en geweld. En hij verwachtte zwaar weer: oorlog, oordeel, verbanning, slavernij voor zijn volk.

Maar die Jesaja keek niet alleen om zich heen. Hij keek ook omhoog. Hij had verwachting van God. Die zou zijn volk niet in de steek laten. Jesaja was een geïnspireerd mens. Hij stond open voor de invloed van Gods Heilige Geest. Hij mocht zo dicht bij God leven, dat hij de wil van God opving en bekend maakte. Jesaja kreeg visie op de toekomst. God gaf hem ogen om dingen te zien die een ander niet kreeg te zien. Zo gaat dat bij een echte profeet. En dat leverde bij deze man een toekomstverwachting op van een bijzonder karakter. Hij wist: "toekomst" is *God die op je toekomt*. Er komt een *bevrijder*. Die mensen verlossen zal van alles wat knelt en bindt. Die bevrijder noemen de Joden "Messias". Israël heeft ons geleerd dat de geschiedenis geen cirkel is: alles komt eeuwig weer. Maar een lijn: we gaan voort, vooruit, naar Gods beloofde toekomst. "Er komt wat". Advent. Er komt bevrijding. Een bevrijder.

Messias, messiaanse tijd - we *verwachten*. We hebben een God van Wie je wat *kunt* verwachten. Er komt iemand van Gods kant.

Die verwachting heeft het leven van het volk Israël als het ware doordrenkt. En soms werd die verwachting heel actueel en gespannen. Dat was zeker zo in de tijd van Johannes de Doper bij het begin van onze jaarrekening. Dat was eveneens een bijzondere man! Ook een soort profeet. Een echte "waarheidsvriend". Een man die het Woord van God sprak. Een prediker

zonder blad voor de mond. Die man kon het goed zeggen. Tegen de farizeërs zei hij: ophouden met huichelen. Tegen de soldaten zei hij: ophouden met geweld. Tegen de criminelen zei hij: jullie komen uit een addernest. Bekeer je, anders zul je vergaan. Laat je van binnen door God veranderen. Deze Johannes was ook zo'n adventsman. Hij geloofde dat de messias, de bevrijder, nu zou komen. Die zou de wereld en de mensen eindelijk veranderen in een goede en fijne wereld, zonder geweld en zonder zonde en zonder armoede. En in die wetenschap was hij voor niemand bang. Zelfs niet voor de koning van zijn land, Herodes Antipas. Ook die kon van hem de waarheid horen. En die was niet best. Een koning die zich verrijkte ten koste van de armen. Die God noch gebod vreesde en sexueel een liederlijk leven leidde. Johannes pakte hem aan en spaarde hem niet.

Gevolg: als zovele "klokkenluiders" werd Johannes in de gevangenis gesmeten. Herodes zou hem weleens (letterlijk...) een kopje kleiner maken.... Dat was een enorme tegenvaller voor deze Johannes. Hij had Jezus van Nazareth ontmoet. Een diepe aandrang van binnen, kennelijk van Gods Geest, had hem aangegrepen. Hij wist: *Hij is het!* De bevrijder. De messias. De beloofde. Eindelijk gekomen. "Lam van God dat de zonden van de wereld wegdraagt" - zo had de Geest het hem laten zeggen. Buitengewoon. Schokkend, verbazend, opwindend. Hij had Jezus gedoopt. In de rivier de Jordaan. Het messiaanse tijdperk van verlossing, van sjaloom, welzijn, is nu gekomen. Doorgebroken in de wereld. Alles zal anders worden!

Maar.... nu zit Johannes in die gevangenis van de vesting Machaerus. Vastgeklonken met een ketting aan de muur. Bewaakt door Romeinse militairen. Monddood gemaakt. Dat is het ergste voor een profeet: de mond gesnoerd. Want in deze wereld mag de waarheid niet gezegd worden. Nu heeft Johannes leerlingen, discipelen. Die mogen hem wel bezoeken. Dat doen ze natuurlijk ook. En die vertellen hem van wat er in de buitenwereld gebeurt. Ook over Jezus vertellen zij. "Wat doet Hij?" is de ge

spannen vraag van Johannes. En ze brengen verslag uit: Jezus leeft onder de armen, Hij geneest zieken, Hij gaat om met tollenaars en andere criminelen, Hij vertelt verhalen over God. Gelijkenissen. Hij zegt wel dat Gods koninkrijk is gekomen, maar enige politieke rol speelt Hij niet.

Wat is dat nu? Johannes gaat twifelen. Deze Jezus beantwoordt totaal niet aan zijn messiasbeeld. Hij verwacht. Zeker. Wat hij verwacht verwachten talloze mensen: een wereldverbeteraar, een koning, iemand die met groot vertoon en spectaculair geweld met een enorm leger de macht in handen zal nemen. Dus niet een watje, maar een macho! En daar is bij die Jezus niets, helemaal niets van te zien... Zou Hij het dan toch niet zijn?

Johannes schrijft Jezus nog niet af. Toch wil hij meer weten. Daarom stuurt hij twee van zijn discipelen naar Jezus. Vraag het Hem zelf maar: *"Zijt Gij het die komen zou of hebben wij een ander te verwachten?"*

Jezus... bent U het... of.... niet?

Nu zijn we, gemeente, op een punt gekomen dat wij deze vraag naar ons toetrekken. Want het is een uiterst actuele vraag. Jezus, bent U het, of... een ander?

Er is veel twijfel. Wat hebben 2000 jaar Christendom nu eigenlijk opgeleverd? De wereld is dezelfde gebleven, met alle haat, dood, ziekte, armoede vandien. De kerk is versplinterd in 1000 kerken en kerkjes en groepjes. De persoonlijke verrijking van mensen en volken ten koste van anderen is nog steeds volop aanwezig. De zonden zij niet weg, stapelhoge bergen schuld kenmerken de wereld van de mensen.

Kunt u zich voorstellen, gemeente, dat het ook mijn persoonlijke vraag is? Veertig jaar predikant. 40 jaar preken over Jezus, "dat Hij het is", ook voor u en mezelf, voor allemaal. Zat ik wel goed? Heeft Adriaan van Dis geen gelijk die voor de TV onlangs zei: "Het is een verzinsel". Fantasie dus met die Jezus. Wat moet ik, gemeente? Hard roepen: Ik had toch gelijk? Of beschaamd terugwijken? Of mijn Jezusbeeld grondig bijstellen?

Dat doen ook veel dominees, onder de indruk van de tijdsvragen. "Nou ja", zeggen ze, "Jezus is toch best belangrijk als identificatiefiguur, als voorbeeld, als voortrekker". Maar als verzoener, verlosser, nee, dat is uit de tijd....

Er zijn ook moslims om ons heen. Zij zeggen inderdaad: Jezus niet, een ander: Mohammed. Nog weer anderen gaan veel verder: Jezus niet en niemand. Er is geen God en geen Zoon van God of zoiets.

Nu moet u, gemeente, niet al te gauw denken: deze jubilerende dominee kan moeilijk een streep halen door 40 jaar preken. Hij stelt een retorische vraag, maar hij heeft natuurlijk van te voren zijn antwoord wel klaar, daar is hij dominee voor: Jezus is het natuurlijk toch...

We leven in een tijd van twijfel (zo zei Okke Jager dat terecht). Ook uw dominee van vandaag is kind van zijn tijd en deelt volop de vragen van deze tijd. Twijfel. Daar zit "twee" in. Hinken op twee gedachten. Geloof en ongelooft. Weten en niet weten. Ja en nee. Je wordt soms verdeeld in jezelf. Uit elkaar gescheurd zelfs. Onder de indruk van de vragen en de argumenten van deze tijd. En het geloof is onbewijsbaar immers? Zou het wel waar zijn van die bijbel en die God en die Jezus en die kerk?

Wie kent die vragen niet in zichzelf? U ook? Bent u eigenlijk al afgehaakt? Laten we eens teruggaan naar Johannes en Jezus.

Wat is het antwoord van Christus? Daar zijn we nu toch wel benieuwd naar en we zijn er als kerkmensen ook op aangewezen. Ook Johannes was dat. Let erop, dat hij Jezus niet afschrijft. Hij vraagt!

Het antwoord van Jezus is op z'n minst opmerkelijk te noemen. Hij gaat niet betogen, verdedigen, toelichten of iets dergelijks. Nee.

Laat ik letterlijk aan u nog eens voorlezen wat Jezus doet en zegt. Lucas vertelt het:

"Op dat ogenblik genas Hij velen van ziekten en plagen en boze geesten en aan vele blinden schonk Hij het gezicht. En Hij antwoordde en zeide tot hen: Gaat heen en boodschapt Johannes wat gij gezien en gehoord hebt: Blinden worden ziende, lammen wandelen, melaatsen worden gereinigd en doven horen, doden worden opgewekt, armen ontvangen het evangelie".

Dus: Jezus is druk bezig met genezingen en de verkondiging van het Evangelie onder de mensen. En dat laat Hij ze zien. En dan citeert Hij in deze woorden Jesaja, een verzameling woorden van Jesaja. Daarmee duidde de profeet die toekomst van God aan, dat werk van de Bevrijder-Messias die komen zou. Johannes kent zijn Jesaja toch? En het is alsof Jezus zeggen wil: dat profeteerde Jesaja, zie wat ik doe, en... geloof! Dit zijn de tekenen van de Messias. Ik ben het.

Ja, maar wat zie je dan in wat Jezus doet?

Je ziet redding. Hij redt mensen. Van ziekte, dood, verlamming, knelling, discriminatie, vereenzaming, schuld. In een volstrekte solidariteit staat Hij midden tussen de mensen en geeft Zichzelf volkomen aan hen.

Hieruit, gemeente, puren we de ware Jezus:

Geen koning met een dure hofhouding en allerlei strijkages, maar doodgewone discipelen en arme mensen. Jezus de Bevrijder, ja, maar niet als een Jeltsin op een tank of een Eisenhower in generaalsuniform, maar een stille Man op een ezeltje die Zich niet schaamt voor zijn tranen.

Geen kroonpretendent of presidentscandidaat van een wereldrijk, maar drager van een kruis waaraan Hij sterft voor zondige mensen.

Geen zoeker van eerbetoon, geen aanstichter van geweld, geen winnaar van de meeste stemmen, maar een Man van smarten, vernederd, alleen.

Wat zou Hij geleden hebben onder de intifada van de Palestijnen en het gewelddadige antwoord van de Israëli's.

"Mijn koninkrijk is niet van deze wereld", let wel: niet van de maatstaven en normen van deze wereld, wel: tot redding en ten behoeve van deze wereld.

Zo is Jezus. Zo anders. Echt van God, die zo anders is. Zijn bevrijding en zijn messianiteit is gelegen in totale overgave voor u en mij en volledige solidariteit met mensen in de verdrukking.

Mag ik na 40 jaren een soort balans opmaken, dan is de slotsom: Zo heb ik Hem getekend. Zo heb ik Hem ontmoet in de Bijbel en zo heb ik Hem

gepresenteerd aan de gemeenten die ik diende. Soms tegen mijn eigen "heug en meug" omdat ik net als Johannes zo graag zou begrijpen, zo graag zou vooruitgrijpen op een veranderde wereld, buiten dat lijden en buiten dat kruis om.... Dat wil een mens. Want een mens is maar een mens. Toch? Wie verlangt niet naar een spectaculaire omwenteling, naar een wereld zonder haat, zonder zonde, zonder concurrentie, zonder inhaligheid, zonder strijd, zonder kanker, zonder bloed?

Maar God gaat Zijn ongekende gang. En die gaat via Jezus, de kleine, de lijdende knecht, die de zonde der wereld wegdraagt. Want dat moet voor ons en aan ons gebeuren: de verzoening van ons aller schuld.

En dat doet Jezus!

Wij voelen het: deze Jezus is authentiek, waarachtig, onvervangbaar door welke andere wereldgodsdienstleider dan ook. Die brengen allemaal een weg, een leer, een wijsheid. Jezus geeft Zichzelf. Tot op het diepste offer. Gemeente: zo komt Jezus ook vandaag op ons af. Ontwapenend, kwetsbaar zelfs, maar vervuld van een onuitsprekelijke liefde voor u en jou en mij. Hij kijkt ons aan en Hij vraagt: geef Mij je hart. En wij voelen onze schaamte om onze twijfel en zelfs onze tegenstand. Wat heeft de zonde ons toch te pakken. Maar Hij is sterker. Is Hij u al te sterk geworden?

Hoe gaan we met Jezus om?

Er zijn slechts twee reacties mogelijk: ja of nee, aannemen of verwerpen. Een schemerige tussenweg is er niet. Wel kun je er lang over doen om tot aanvaarding te komen. Want de mens is een weifelend wezen en onze tegenargumenten zijn permanent aanwezig: maar waarom dat onrecht overal, waarom al die mongooltjes, waarom die natuurrampen, waarom die kanker.....

"Waarom heb Gij Mij verlaten....? Jezus mengt zich tussen onze waaroms. De *oplossing* van het wereldraadsel brengt Hij nog niet. Wel de *verlossing* uit onze nood en schuld.

Ja of nee. Hoe begrijpelijk het "nee" ook moge zijn, het is de verkeerde keus. Jezus zegt: "Zalig is wie aan Mij geen aanstoot neemt". Mens, erger je niet aan mij. Hem volgen is de goede weg.

Ja zeggen is: geloof. Geloof is niet "iets presteren", maar je laten meenemen door Jezus Christus. De weg opgaan van al die gelovigen die door de eeuwen heen zich aan Hem wisten verbonden. Jezus zegt: "Wie in Mij gelooft zal *leven*".

Veertig jaar Jezus aanprijzen - zelf gelovend met vallen en opstaan en twijfelen, met vrezen en beven - dat heeft ontzaglijk veel vreugde gegeven.

Wel ben ik steeds meer gaan beseffen en ook gaan preken: *het is Jezus alleen.*

Wat weten wij van God? Hij is hoger dan wij ooit kunnen beseffen. Daarom is het zo dwaas God af te schaffen. Hij onttrekt Zich aan ons bevattingsvermogen en uiteraard ook aan onze verwaten Godsideën. Ik heb in mijn preken nooit angst aangekweekt voor God. Wel vertrouwen. Maar geen *knusse* vertrouwelijkheid. Daar staat Hij boven.

Wie is God? Onmogelijk te beantwoorden. Maar dit heb ik Jezus horen zeggen in de Bijbel: "Wie Mij gezien heeft die heeft de Vader gezien". Wie goed naar Jezus kijkt, ziet hoe God is: *Liefde*. Ten diepste liefde. Dat is bijbelse leer en zo heb ik - heel ingehouden en voorzichtig vanwege Zijn heiligheid - over God durven spreken.

Geef u gerust gewonnen, misschien na lange tijd van wegwezen of twijfelen, aan Christus. In het leven met Hem door het geloof krijg je *verwachting*. Niet van jezelf of van de wereld, maar van God, de Vader van Christus. Let erop wat ik zeg. Verwachting niet van de kerk, al zou ik niet weten waar je Jezus beter kunt vinden. Daar is het Woord. Verwachting ook niet van de politiek, die zovaak faalt juist in haar zorg voor de zwakken. Verwachting ook niet van je eigen deugden, want die hebben we niet zoveel. Nee, verwachting van Jezus Christus, Gods Zoon. Hij is ooit geboren. Zijn eerste komst op aarde. We gaan het vieren met Kerst. Alle andere betekenissen die men aan Kerstfeest geeft zijn onzin en zinloos.

"Kerst" is "Christ" en we verkwanselen als kerk het ware Kerstfeest niet. Het Kindeke in de kribbe, de Man van het kruis. Maar ook de overwinnaar van Pasen, opgestaan uit dood en verderf.

Deze Jezus volgen wij. Laten we Hem ook volgen in Zijn liefdevolle zorg voor de zwakken en de kleinen. *Diaconaal* leven, dat is onze roeping, in de navolging van Christus. Doen we dat? Leven we zo?

Het is altijd Advent. Wij verwachten Zijn wederkomst. Hoe? Wanneer? God weet het alleen. Hij belooft het. Die wederkomst van Christus zal zijn de opmaat van een totale vernieuwing van deze aarde.

Goddank: wij hebben geen ander te verwachten: Jezus is het en zal het zijn: Hij komt!

Amen

